NN 10/2018 (31.1.2018.), Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske broj: U-III-4029/2013 od 19. prosinca 2017. i dva izdvojena mišljenja

USTAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

248

Ustavni sud Republike Hrvatske, u sastavu Miroslav Šeparović, predsjednik, te suci Andrej Abramović, Mato Arlović, Snježana Bagić, Branko Brkić, Mario Jelušić, Lovorka Kušan, Josip Leko, Davorin Mlakar, Rajko Mlinarić, Goran Selanec i Miroslav Šumanović, u postupku koji je ustavnom tužbom pokrenuo Franjo Matković iz Velike Gorice, kojeg zastupa Antun Šagovac, odvjetnik u Velikoj Gorici, na sjednici održanoj 19. prosinca 2017. donio je

ODLUKU

I. Ustavna tužba djelomično se usvaja te se ukida odluka o troškovima parničnog postupka Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj: Rev 1402/11-2 od 11. srpnja 2012. i Županijskog suda u Zagrebu broj: Gžn-1479/10-2 od 26. listopada 2010., te se predmet u tom djelu vraća Županijskom sudu u Zagrebu na ponovno odlučivanje.

II. U preostalom djelu ustavna tužba se odbija.

III. Ova odluka objavit će se u »Narodnim novinama«.

Obrazloženje

I. POSTUPAK PRED USTAVNIM SUDOM

1. Ustavnu tužbu podnio je Franjo Matković iz Velike Gorice (u daljnjem tekstu: podnositelj), kojeg zastupa Antun Šagovac, odvjetnik u Velikoj Gorici. Ustavna tužba je pravodobna i dopuštena.

Podnositelj u ustavnoj tužbi tvrdi da su mu sudskim odlukama povrijeđena ustavna prava zajamčena člancima 14. stavkom 2., 25. stavkom 4., 29. stavkom 1. i 48. stavkom 1. Ustava Republike Hrvatske (»Narodne novine« broj 56/90., 135/97., 113/00., 28/01., 76/10. i 5/14.), te članci 6. stavak 1. i 13. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (»Narodne novine – Međunarodni ugovori« broj 18/97., 6/99. – pročišćeni tekst, 8/99. – ispr., 14/02. i 1/06.; u daljnjem tekstu: Konvencija) i članak 1. Protokola broj 1 uz Konvenciju (u daljnjem tekstu: Protokol br. 1).

2. Ustavna tužba podnesena je u povodu presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vrhovni sud) broj: Rev 1402/11-2 od 11. srpnja 2012. (u daljnjem tekstu: osporena presuda) kojom je, kao neosnovana, odbijena revizija podnositelja i potvrđena presuda Županijskog suda u Zagrebu broj: Gžn-1479/10-2 od 26. listopada 2010. (u daljnjem tekstu: drugostupanjska presuda).

2.1. Drugostupanjskom presudom djelomično je potvrđena, a djelomično preinačena presuda Općinskog građanskog suda u Zagrebu broj: Pn-9575/08 od 23. ožujka 2010. (u daljnjem tekstu: prvostupanjska presuda), u pravnoj stvari radi naknade štete.

II. ČINJENICE I OKOLNOSTI SLUČAJA

a) Činjenice i okolnosti slučaja podnositelja

3. Parnični postupak koji je prethodio ustavnosudskom postupku pokrenut je tužbom podnositelja radi naknade nematerijalne štete na ime pretrpljenih duševnih boli nastalih neosnovanim lišenjem slobode te isplate zakonske zatezne kamate na iznos privremeno oduzetih novčanih sredstava za razdoblje od 5. lipnja 1992. do 5. veljače 2004., zajedno s procesnom kamatom tekućom od 4. ožujka 2004.

4. U postupku je bilo nesporno da je podnositelj na temelju rješenja Okružnog suda u Zagrebu broj: Kio-I-187/92 bio u pritvoru od 5. lipnja 1992., u trajanju od trideset (30) dana, te da je pravomoćnim rješenjem Općinskog suda u Zagrebu broj: Ko-2007/98 od 11. lipnja 2002. obustavljen kazneni postupak u vezi s kojim mu je bio određen pritvor.

Također, nesporna je bila i činjenica da je podnositelju tijekom tog kaznenog postupka bio privremeno oduzet novac u iznosu od 9.565.450,00 HRD, a čiju je isplatu podnositelj zatražio tužbom u konkretnom parničnom postupku. Utužena glavnica (sada 9.565,45 kn) podnositelju je isplaćena tijekom postupka (parnični postupak pokrenut je 6. veljače 2003., a

glavnica je isplaćena 5. veljače 2004.) zbog čega je podnositelj podneskom od 4. ožujka 2004. u tom djelu povukao tužbeni zahtjev.

4.1. O tužbenom zahtjevu u dijelu koji se odnosi na naknadu nematerijalne štete pravomoćno je odlučeno presudom Županijskog suda u Zagrebu broj: Gžn-1007/07-2 od 14. listopada 2008.

Navedenom presudom pravomoćno je odlučeno i o dijelu tužbenog zahtjeva za isplatu zakonske zatezne kamate na privremeno oduzeta novčana sredstva u visini od 1.800,58 kn počev od 30. listopada 2002. do 5. veljače 2004., to jest za razdoblje od kada se podnositelj obratio tuženoj (Republici Hrvatskoj) s odštetnim zahtjevom (29. studenoga 2002.) do datuma plaćanja glavnice.

Protiv ove odluke Županijskog suda u Zagrebu podnositelj nije podnio ustavnu tužbu.

5. Međutim, rješenjem istog suda, broja i datuma, prvostupanjska presuda Općinskog suda u Zagrebu broj: Pn-715/03 od 22. prosinca 2006. ukinuta je u dijelu koji se odnosio na dio zahtjeva podnositelja za isplatu zakonske zatezne kamate na iznos privremeno oduzetih novčanih sredstava s pripadajućom procesnom kamatom i na zahtjev za naknadu troškova parničnog postupka te je predmet u tom djelu vraćen na ponovno odlučivanje.

U postupku je bio sporan tijek kamate na privremeno oduzeti novac (podnositelj je zatražio isplatu zakonske zatezne kamate za razdoblje od trenutka oduzimanja novca, to jest od 6. lipnja 1992. do 5. veljače 2004., kada je podnositelju isplaćena glavnica).

5.1. Predmet ovog ustavnosudskog postupka su odluke redovnih sudova donesene u ponovljenom parničnom postupku.

b) Osporene odluke

1. Prvostupanjska presuda

6. Prvostupanjskom presudom naloženo je tuženoj (Republici Hrvatskoj) da podnositelju isplati iznos od 282,47 kn s pripadajućom zakonskom zateznom kamatom od 4. ožujka 2004. do isplate, dok je preostali dio tužbenog zahtjeva podnositelja u visini od 2.217.872,00 kn s pripadajućom zakonskom zateznom kamatom od 4. ožujka 2004. do isplate odbijen kao neosnovan.

Prvostupanjski sud utvrdio je da je podnositelj osnovano zatražio isplatu zakonske zatezne kamate na oduzeta novčana sredstva, ali ne za ono razdoblje koje je tužbom označio. Naime, utvrdio je da su djelatnici Ministarstva unutarnjih poslova kada su podnositelju oduzeli novčana sredstva (1992. godine) postupali u skladu s tadašnjim mjerodavnim zakonskim propisima i da u njihovom postupanju nije bilo elemenata protupravnosti. Samim time, sud je, dalje zaključio, kako nema ni protupravnosti u postupanju tužene Republike Hrvatske zbog čega podnositelju pripada pravo na zateznu kamatu od 24. kolovoza 2002., to jest od dana kada je otpala osnova za držanje privremeno oduzetih novčanih sredstava (pravomoćnošću rješenja o obustavi kaznenog postupka).

Mjerodavni dio obrazloženja prvostupanjske presude glasi:

»(...) Po pravomoćnosti rješenja o obustavi kaznenog postupka otpala je osnova za držanje privremeno oduzetog novca tužitelja, kada na strani tuženika dolazi do stjecanja bez osnove, tj. dana 24. kolovoza 2002.g. Stoga tužitelj ima pravo na isplatu kamate za razdoblje od 24. kolovoza 2002.g. do 05. veljače 2004.g. Kako je vještačenjem utvrđeno da zatezne kamate na iznos glavnice od 9.565,45 kn u navedenom razdoblju iznose 2.083,05 kn, od čega je tužitelju već pravomoćno dosuđen iznos od 1.800,58 kn, to tužitelju po toj osnovi pripada daljnji iznos od 282,47 kn, na koji iznos su tužitelju dosuđene kamate počevši od 04. ožujka 2004.g. pa do isplate kako je isti i zahtijevao, tj. od dana kada je ovom sudu podnio zahtjev za isplatom neisplaćene kamate podneskom od 4. ožujka 2004.g. (čl. 279. st. 2. ZOO-a). (...)«

6.1. Točkom III. izreke prvostupanjske presude određeno je da na temelju članka 154. stavka 2. Zakona o parničnom postupku (»Narodne novine« broj 53/91., 91/92., 112/99., 88/01., 117/03., 88/05., 2/07., 84/08. i 123/08.; u daljnjem tekstu: ZPP) svaka stranka snosi svoje troškove postupka.

Svoju odluku o troškovima parničnog postupka prvostupanjski sud obrazložio je sljedećim navodima:

»Naime, pri odlučivanju o troškovima postupka treba uzeti u obzir kako tužiteljev tako i tuženikov uspjeh u parnici. Uspjeh je potrebno ocjenjivati i kvantitativno i kvalitativno, dakle kako s obzirom na osnov tako i s obzirom na visinu usvojenog zahtjeva. Kako je u ovom konkretnom slučaju tužitelj djelomično uspio u sporu i to stoga što je uspio sa određenim dijelom svog zahtjeva u pogledu visine, dakle kvantitativno, ali u potpunosti i kvalitativno u pogledu osnova, a tuženik je uspio u sporu pogledu visine kojoj je prigovorio, a ovaj sud je, a obzirom na postignuti uspjeh, odlučio da svaka stranka snosi svoje troškove postupka.«

2. Drugostupanjska presuda

7. Drugostupanjskom presudom, prvostupanjska presuda djelomično je potvrđena (točka I. izreke drugostupanjske presude) dok je ista u odluci o troškovima parničnog postupka preinačena na način da je podnositelju naloženo da tuženoj isplati troškove parničnog postupka u iznosu od 150.904,05 kn (točka II. izreke drugostupanjske presude).

7.1. Drugostupanjski sud potvrdio je stajalište prvostupanjskog suda da podnositelju pripada pravo na isplatu kamate za razdoblje od 24. kolovoza 2002. do 5. veljače 2004., budući da je i po stajalištu drugostupanjskog suda tužena tek od pravomoćnosti rješenja o obustavi kaznenog postupka (24. kolovoza 2002.) nesavjesni stjecatelj oduzetog novca bez osnove.

Mjerodavni dio obrazloženja drugostupanjske presude glasi:

»Tužitelj u žalbi ustraje u tvrdnji da u slučaju izostanka pravomoćne osuđujuće presude u kaznenom postupku postoji neoboriva presumpcija o nezakonitosti (protupravnosti) oduzimanja novca, te da je tuženica odgovorna za štetu koju je tužitelj pretrpio padom vrijednosti novca, a u visini za razdoblje od 5. lipnja 1992. do 5. veljače 2004. Kamata je naknada za korištenje tuđeg novca.

Neosnovana je tvrdnja žalitelja o postojanju presumpcije o protupravnosti privremenog oduzimanja novca u slučaju da kazneni postupak ne bude okončan osuđujućom presudom, jer takva neoboriva presumpcija nije propisana postojećim propisima.

Tužitelju novac je privremeno oduzet prema pravilima kaznenog postupka, u postupanju tijela tuženice nije bilo protupravnosti, pa tuženica ne odgovara za štetu nastalu padom vrijednosti novca. Pravo na plaćanje kamate na tako zakonito privremeno oduzeta sredstva nije priznato postojećim pravnim propisima. Stoga neosnovano smatra tužitelj da je tuženica odgovorna za konkretnu štetu.

Sporni novac tužitelju je bio privremeno oduzet, pa tuženica za vrijeme trajanja kaznenog postupka još nije bila stjecatelj te imovine, već je to tek postala po donošenju rješenja o obustavi postupka, kada je otpala pravna osnova za držanje privremeno oduzetog novca tužitelja.«

7.2. Drugostupanjski sud prihvatio je, kao osnovanu, žalbu tužene, izjavljenu u odnosu na odluku o troškovima postupka.

Svoje tvrdnje drugostupanjski sud obrazložio je sljedećim navodima:

»Kako proizlazi iz stanja spisa pretežni dio konačno specificiranog tužbenog zahtjeva odnosi se na kamatu na iznos od 9.565,45 kn za razdoblje od 6. lipnja 1992. do 5. veljače 2004. (...)

(...) je zahtjev za isplatu kamate za razdoblje od 6. lipnja 1992. do 11. lipnja 2002. ocijenjen neosnovanim. U takvoj specifičnoj situaciji, kad upravo tijek kamata određuje i visinu tužbenog zahtjeva, kvalitativan i kvantitativan uspjeh stranaka u parnici se podudara. Stoga je pogrešan zaključak prvostupanjskog suda da su stranke podjednako uspjele u parnici, jer je tužitelj u parnici uspio tek u omjeru od oko 1%.

Ukupan trošak zastupanja tužitelja iznosi 461.090,10 kn. Stoga mu je razmjerno uspjehu u parnici valjalo priznati troškove postupka u iznosu od 4.610,90 kn, te troškove vještačenja u iznosu od 1.900,00 kn u cijelosti.

Tuženici su kao troškovi potrebni za vođenje parnice, a prema odredbama Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ... i Tarife o nagradama i naknadi troškova za rad odvjetnika ... priznati troškovi u ukupnom iznosu od 159.005,00 kn, odnosno razmjerno uspjehu u parnici u iznosu od 157.414,95 kn.

Prebijanjem ovako priznatih iznosa tužitelj konačno je obvezan tuženici naknaditi troškove postupka u iznosu od 150.904,05 kn (čl. 166. st. 2., čl. 154. st. 2. i čl. 155. st. 2. ZPP).«

3. Osporena presuda

8. Osporenom presudom u cijelosti je potvrđena drugostupanjska presuda.

Vrhovni sud potvrdio je stajališta nižestupanjskih sudova da podnositelju pripada pravo na zakonsku zateznu kamatu na privremeno oduzeta novčana sredstva od trenutka obustave kaznenog postupka pa do vraćanja istih, budući da je pravomoćnošću tog rješenja tužena postala nesavjesni stjecatelj oduzetog novca.

Iz navedenog razloga, Vrhovni sud zaključio je da se podnositelj »bez osnove« poziva na povredu mirnog uživanja vlasništva jer u konkretnom slučaju »nije narušena poštena ravnoteža između zahtjeva općeg interesa i zahtjeva tužitelja za mirno uživanje vlasništva, tj. svojih novčanih sredstava«.

8.1. U pogledu troškova postupka, Vrhovni sud ocijenio je da je drugostupanjski sud o troškovima postupka pravilno odlučio.

U tom je smislu Vrhovni sud istaknuo:

»Suprotno revizijskim navodima, pravilno je odlučeno i o zahtjevu za naknadu parničnog troška, s obzirom na kvalitativan i kvantitativan uspjeh stranaka u ovom sporu, a po čl. 154. st. 2., u svezi s čl. 155. st. 2. ZPP-a.

Pravilno je stoga prebijanjem odmjerenog parničnog troška tužitelju s parničnim troškom tuženika, tužitelju naloženo naknaditi tuženiku parnični trošak u iznosu od 150.904,05 kn.«

III. PRIGOVORI PODNOSITELJA

9. U uvodnom dijelu ustavne tužbe podnositelj iznosi činjenični opis konkretnog slučaja te smatra da osnovno pitanje na koje Ustavni sud u ovom predmetu treba odgovoriti jest pitanje povrede ustavnog i konvencijskog prava podnositelja na pravično suđenje zbog činjenice da mu »od oduzetog novca nije vraćena pravična i ekvivalentna vrijednost, niti priznate zatezne kamate«.

U nastavku tvrdnje o povredi navedenog prava obrazlaže navodima da su sudovi propustili primijeniti Ustav i Konvenciju, a posebno odredbe o zaštiti imovine. Ukazuje na to da se u reviziji pozvao na odredbe Ustava po kojima mu pripada pravo na uglavničenu kamatu, ali da se Vrhovni sud na ove revizijske razloge »apsolutno oglušio«. Nadalje, ističe da

su sudovi »potpuno favorizirali i privilegirali Republiku Hrvatsku« te smatra kako »činjenica da kazneni postupak nije okončan osuđujućom presudom čini Republiku Hrvatsku nesavjesnim stjecateljem od dana oduzimanja stvari-novca, zbog čega postoji njena obveza da isplati zateznu kamatu od dana oduzimanja novca«. Stajalište redovnih sudova o tome da podnositelju pripada pravo na isplatu kamate od dana pravomoćne obustave postupka smatra pogrešnim i u nesuglasnosti s »duhom« Ustava.

Također, smatra da osporena presuda nema nikakvih razloga o odlučnim činjenicama te da odluke redovnih sudova »negiraju načelo ekvivalentnosti i pravičnosti«.

Podnositelj i u ustavnoj tužbi ustraje na stajalištu da »samim time, što privremeno oduzimanje novca nije opravdano osuđujućom presudom, slijedi da Republika Hrvatska nije savjesna ex tunc od trenutka oduzimanja novaca«. U odnosu na *ratio* (funkciju) kamate u konkretnom slučaju navodi:

»Kamata ... ima višestruku funkciju. Kamata je primarno garant zaštite vrijednosti novca, kad je vrijednost nezaštićena monetarnim klauzulama. Vraćeni denominirani iznos bez kamata nema niti simboličnu platežnu i kupovnu moć koju je imao u trenutku oduzimanja i podnositelj u svakom pogledu mora biti obeštećen neosnovanim oduzimanjem njegovog novca i minimalno pravo koje mu treba priznati po kriteriju ekvivalentnosti i pravičnosti je kamata od dana oduzimanja novca, te je njegov zahtjev kojim je uglavničio kamatu po kriteriju pravičnosti i ekvivalentnosti osnovan i u skladu sa standardima Europskog suda za ljudska prava.«

Ove navode zaključuje tvrdnjom da je »Zbog nepostojanja valute koja je oduzeta, nastala ... obveza Republike Hrvatske na pravičnu isplatu oduzete vrijednosti novca, koja je u hrvatskom pravnom sustavu bila zaštićena kamatama na hrvatski dinar, jer se je samo tako mogla sačuvati pravna ravnoteža u međusobnim odnosima stranaka, a koja je narušena oduzimanjem novca u okviru kaznenog postupka (...)«.

9.1. Povredu prava na djelotvoran pravni lijek podnositelj obrazlaže tvrdnjom o tome da ni osporena presuda kao ni nižestupanjske presude »nemaju nikakvih razloga povodom žalbenih i revizijskih razloga, a posebno u odnosu na primjenu Europske konvencije i sudske prakse europskog suda.«.

9.2. Podnositelj smatra da je činjenica što mu je novac oduzet, a koje oduzimanje nije opravdano u kaznenom postupku, dovelo do povrede prava vlasništva. U tom smislu navodi:

»Izostankom opravdavajuće odluke slijedi da je privremeno oduzimanje novca bilo nezakonito, presumira se nedužnost podnositelja i zbog presumpcije nedužnosti sudovi su bili dužni dosuditi kamatu od dana oduzimanja novca, kao što je praksa kod raskida ugovora i kod poništenja ugovora kamata se dosuđuje i kad stranka nije kriva za raskid ili poništenje ugovora, od dana primitka novca.«

9.3. U nastavku ustavne tužbe podnositelj ističe da osporena odluka nije u skladu sa stajalištem Europskog suda za ljudska prava (u daljnjem tekstu: ESLJP) prema kojem »kada prema unutarnjem pravu države nema pretpostavki za potpuno popravljanje štete, sud će svojom odlukom pružiti oštećenoj strani pravedno zadovoljenje« (podnositelj se poziva na predmete ESLJP-a *Sunday Times protiv Ujedinjenog kraljevstva,* br. 6538/74, presuda od 6. studenoga 1980., i *Sporrong i Lönnroth protiv Švedske,* br. 7151/75, 7152/75, presuda od 18. prosinca 1984.). U tom smislu (ponovno) ponavlja da činjenica što kazneni postupak nije okončan osuđujućom presudom čini stjecatelja nesavjesnim kroz čitavo vrijeme od dana oduzimanja novca. Obustava kaznenog postupka, smatra podnositelj, znači da su sve radnje poduzete prema tužitelju nezakonite pri čemu privremeno oduzimanje novca i navedena obustava kaznenog postupka djeluje *ex tunc,* a ne *ex nunc.* Konačno, smatra da su sudovi bili dužni primijeniti članak 41. Konvencije i podnositelju priznati »pravedno zadovoljenje dosuđenjem zateznih kamata od dana oduzimanja novca«.

9.4. Podnositelj također smatra da mu je pravo na pravično suđenje povrijeđeno i odlukom Vrhovnog suda o troškovima postupka. Tvrdi kako Vrhovni sud nije iznio razloge svoje odluke o troškovima postupka pri čemu je propustio primijeniti članak 155. ZPP-a »jer su mogli biti priznati samo troškovi koji su potrebni radi vođenja parnice«. Pritom naglašava kako se prije pokretanja parničnog postupka obratio Republici Hrvatskoj (tuženoj) radi mirnog rješavanja spora, ali da »nije dobio nikakvu konkretnu zadovoljavajuću ponudu« dok mu je oduzeti novac vraćen tek u tijeku sudskog postupka. Zbog navedenog smatra da »nije bilo pretpostavki da se Republici Hrvatskoj dosuđuje bilo kakav trošak.«.

9.5. Zaključno, Ustavnom sudu predlaže usvajanje ustavne tužbe.

IV. MJERODAVNO PRAVO

10. U konkretnom slučaju mjerodavni su članci 35., 154. stavak 2., 155. i 163. ZPP-a, koji glase:

»Utvrđivanje vrijednosti predmeta spora
Članak 35.

Kad je za utvrđivanje stvarne nadležnosti, sastava suda, prava na izjavljivanje revizije i u drugim slučajevima predviđenim u ovom zakonu mjerodavna vrijednost predmeta spora, kao vrijednost predmeta spora uzima se u obzir samo vrijednost glavnog zahtjeva.

Kamate, parnični troškovi, ugovorna kazna i ostala sporedna traženja ne uzimaju se u obzir ako ne čine glavni zahtjev.«

»Glava dvanaesta
TROŠKOVI POSTUPKA
Parnični troškovi

(...)

Članak 154.

(...)

Ako stranka djelomično uspije u parnici, sud može, s obzirom na postignuti uspjeh, odrediti da svaka stranka snosi svoje troškove ili da jedna stranka nadoknadi drugoj i umješaču razmjeran dio troškova.

(...)

Članak 155.

Pri odlučivanju koji će se troškovi stranci nadoknaditi sud će uzeti u obzir samo troškove koji su bili potrebni za vođenje parnice. O tome koji su troškovi bili potrebni te o visini troškova odlučuje sud ocjenjujući brižljivo sve okolnosti (...)

Ako je propisana tarifa za nagrade odvjetnika ili za druge troškove, odmjerit će se takvi troškovi prema toj tarifi.«

»Članak 163.

Odredbe o troškovima primjenjuju se i na stranke što ih zastupa državno odvjetništvo. U tom slučaju troškovi postupka obuhvaćaju i iznos koji bi se stranci priznao na ime nagrade odvjetniku.«

10.1. Također, ocjena je Ustavnog suda da su u slučaju podnositelja mjerodavni i članci 30. stavak 4., 87. stavak 1. i 91. Zakona o državnom odvjetništvu (»Narodne novine« broj 76/09., 153/09., 116/10., 145/10., 57/11., 130/11., 72/13., 148/13., 33/15. i 82/15.; u daljnjem tekstu ZoDO) koji glase:

»Glava III.

NADLEŽNOST I RAD

1. Nadležnost

Članak 30.

(...)

(4) Nadležno državno odvjetništvo zastupa Republiku Hrvatsku u svim postupcima koji se vode radi zaštite njezinih imovinskih prava i interesa pred sudovima, upravnim i drugim tijelima, ako zakonom ili na njemu utemeljenom odlukom nadležnoga državnog tijela nije određeno drukčije.

(...)«

»Glava VIII.

OVLASTI I DUŽNOSTI DRŽAVNIH ODVJETNIŠTAVA

U GRAĐANSKIM, UPRAVNIM I DRUGIM POSTUPCIMA

1. Zastupanje na temelju punomoći i davanje mišljenja

Članak 87.

(1) Osim poslova iz članka 30. stavka 4., članka 32. i članka 33. ovoga Zakona nadležna državna odvjetništva mogu na temelju posebne punomoći zastupati u građanskim i upravnim predmetima pravne osobe u vlasništvu ili pretežitom vlasništvu Republike Hrvatske, kada je to s obzirom na predmet postupka opravdano (...)

(...)«

»Članak 91.

(1) Troškovi zastupanja pred sudovima i drugim nadležnim tijelima priznaju se nadležnom državnom odvjetništvu prema propisima o nagradama i naknadama za rad odvjetnika.

(2) Sredstva naplaćena na ime troškova zastupanja prihod su državnog proračuna.«

V. OCJENA USTAVNOG SUDA

11. U konkretnom slučaju, riječ je o parničnom postupku pokrenutom tužbom podnositelja radi naknade štete. U pogledu merituma spora (glavne stvari) sudovi su djelomično odbili tužbeni zahtjev podnositelja jer su utvrdili da podnositelju pripada pravo na zateznu kamatu na iznos oduzetog novca, ali samo u razdoblju od obustave kaznenog postupka pa do vraćanja oduzetog novca, jer je tek pravomoćnošću rješenja o obustavi kaznenog postupka tužena postala nesavjesni stjecatelj tog novca.

11.1. Drugostupanjski sud preinačio je odluku o troškovima postupka prvostupanjskog suda na način da je podnositelju naložio da tuženoj isplati troškove postupka u iznosu od 150.904,05 kn, a koji iznos, prema stajalištu drugostupanjskog suda, koje je potvrđeno osporenom presudom, sukladno članku 154. stavku 2. ZPP-a, odgovara kvalitativnom i kvantitativnom uspjehu stranaka u postupku.

11.2. Podnositelj u ustavnoj tužbi tvrdi da su mu označena ustavna prava povrijeđena ne samo odlukom redovnih sudova o glavnoj stvari već i odlukom o troškovima postupka, zbog čega je Ustavni sud, u nastavku, ispitao eventualne povrede tih ustavnih prava, kako u odnosu na odluku o glavnoj stvari tako i u odnosu na odluku o troškovima postupka.

a) U odnosu na odluku o glavnoj stvari

12. Prigovore podnositelja u pogledu odluke o glavnoj stvari, Ustavni sud sagledao je s aspekta eventualne povrede prava na pravično suđenje, zajamčeno člankom 29. stavkom 1. Ustava odnosno člankom 6. stavkom 1. Konvencije koji, u mjerodavnom dijelu, glase:

»Članak 29.

Svatko ima pravo da (...) nepristrani sud pravično (...) odluči o njegovim pravima i obvezama ...